

manæ substantiæ eam contradicitur, quam ea intentione atque consilio Eugenio papæ in hoc tractatu proposuimus, ut ejus in hac vel tenenda vel non tenenda judicium teneremus, quanquam Romanos pontifices antiquos in eadem sententia nobis consentaneos haberemus, coacti sumus totum nunc offerre lectori pensandum, quod tunc obtulimus Romano pontifici dijudicandum, ut, quia ille gratum et ratum habuit, quod in hoc tractatu a nobis affirmatur, omne os obstruatur contraria docentium, et roboretur fides hominum hominem in Deo glorificantium, imo a Patre summo summe glorificatum venerantium, et adoratione, qua solus Deus est adorandus, adorantium, etc. Ex quibus liquet, Gerholhum cum tot pontificibus Romanis, ejus doctrinam, licet privatim duntaxat collaudantibus et approbantibus, a catholica veritate aut declinasse nunquam, aut certe declinasse sine culpa.

Sed de vita et scriptis Gerholii jam satis. Tuum nunc erit, reverendissime, perillustris ac amplissime præsul, me cum eodem ad gratiosum sinum tuum benigne admittere, ac, si qua alia Gerhobiana adhuc possides, iis meum *Thesaurum* locupletare. Quod cum clementer feceris, non solum me, sed totam rempublicam litterariam tibi quam maxime obstrictam ac devinctam habebis. Interea Deus ter Opt. Maximum religiosissimum regimen omnigenis bonis et commodis sospitet ac fortunet!

NOTITIA EX FABRICIO.

(Bibliotheca med. et inf. Lat., tom. IV, pag. 47.)

Gerholus, Gerolus, Gerochus, ordinis Canonico-regularium Regularium S. Augustini, præpositus Reicherspergensis in Bajoaria ab anno 1132 ad 1169. De ejus vita et laudibus multa in Chronico monasterii Reicherspergensis, pag. 226 seq., quod in anno 1194 desinens, ex Christophori Gewoldi editione Monachiensi 1611, 4°, recudi nuper curavit illustris Joannes Petrus Ludewig, tomo II scriptorum de rebus Bambergensibus, Lipsiæ 1718, in-fol. In illo Chronico de scriptis Gerholii pag. 237 (304) hoc legitur testimonium: *Quomodo vel qualiter, aut quantum dilexerit omnem justitiam et omnem viam iniquitatis odio habuerit, legentibus et scire volentibus, patet in diversis opusculis suis, quæ scripsit ad papam Innocentium et ad papam Eugenium et ad dominos cardinales, et in aliis opusculis ad diversos scriptis. Similiter et in epistolis suis patet, quas ad diversos diversis temporibus scripsit, quæ etiam fere omnes adhuc inveniuntur in registro et epistolario suo libro in duobus voluminibus. Pro defensione quoque sententiæ De gloria hominis in Deum assumpti et in Deum nati, in qua diversos et graves contradictores atque impugnatores semper per omnem vitam suam a juventute habuit, scripsit diversis opuscula et epistolas. Primum hac de causa, auctoritate Romanorum pontificum et dominorum cardinalium, et aliorum plurimorum Patrum, qui videbantur columnæ esse in Ecclesia eo tempore, fecit expositionem Psalmorum in octo voluminibus, scripsit et opusculum contra discipulos Petri Abailardi ad episcopum Frisingensem Ottonem, fratrem regis Chuanradi, et ad ipsos Frisingenses diversa opuscula et scripta. Item plurima scripta ad episcopum Pragensis Danielem, libellum de fide rogatu domini Hen-*

rici cardinalis presbyteri. Opuscula ad papam Adrianum (VI.) Dialogum inter Græcos et Latinos. Libellum De glorificatione Filii hominis ad archiepiscopum Saltzburgensem Eberhardum. Novissima opuscula ad papam Alexandrum (III) et ad dominos cardinales, et ad episcopum Babenbergensem Eberhardum de eadem re. Præterea alia multa ad diversos scripsit, quos omnes commemorare longum esset. Ex his edita hujus Gerholii exstant:

Liber De gloria et honore Filii hominis, sive De glorificatione naturæ humanæ in Christo, ad Hermannum, episcopum Brixiensem, in Bernhardi Pezii tomo I Anecdotorum, parte II, pag. 164-280. In hoc libro suorum in Psalmos, Commentariorum meminit, pag. 165-331, et libelli De novitatibus sui temporis, pag. 169, nec non opusculi De fide in illud: Mulierem fortem quis inveniet? pag. 170, et opusculi ad papam Adrianum IV, pag. 256.

Liber contra duas hæreses Nestorianorum, et excommunicatos presbyteros eorumque sacramenta admittentium, ad Godefridum, abbatem Admontensem, pag. 283-314. Huic libro inserta, pag. 297, epistola Hugonis Radingensis, instituens probare, sacramenta presbyterorum depositorum nulla esse.

Epistola ad Eberhardum, episcopum Babenbergensem, quomodo secundum Hilarium glorificatus Filius Pater sit major. Ibid. pag. 317-326. In codice (2) Heilsbrunnensi scriptor hujus epistolæ vocatur Gerhardus de Richensberge.

Epistolæ quatuor, pag. 329-334. In quibus memorat scriptum suum de Quæstionibus Græcorum et Latinorum, pag. 330.

Syntagma de Henrico IV et V, imperatoribus,

et Gregorio VII, nonnullisque insectis pontificibus A Edmunda Martene tomæ V Thesauri Anecdotorum, pag. 1459-1496.

Vita abbatum Formbacensium, Berengeri et Wirntonis, ordinis Benedictini, in laudati Pezii Anecdotis tomo I, parte III, pag. 399-420.

Liber *De ædificio Dei*, seu De studio et cura disciplinæ ecclesiasticæ, fide et officio, ac diligentia episcoporum, et aliorum clericorum, quorum conditionem non inferiorem vita monachorum esse docet, id. tom. II, parte II, pag. 225-436, ad Chunonem Ratisponensem episcopum, et illo defuncto ad presbyterum (Arnonem).

Liber epistolaris ad Innocentium II pontificem B maximum, De eo quid distet inter clericos sæculares et regulares. Ibid., pag. 459-504.

Expositio in psalmum LXIV (LXV) sive liber *De corrupto Ecclesiæ statu* ad Eugenium III papam, in Baluzii Miscellaneis t. II, nov. edit., pag. 197-235, præmissa post Eugenii obitum epistola ad Henricum, presbyterum cardinalem, subunctisque pag. 236 Eugenii litteris Gerhohi scriptum approbanti- bus: quo nulla scitu dignissima contineri Baluzius adnotavit. Inter alia non laudat Gerhohus, quod pro Ecclesia Romana cœpisset curiæ Romanæ nomen frequentari.

Tractatus adversus Simoniacos, capite mutilus, in

In opere *De investigatione Antichristi* Gerhohum Folmari Nestorianismum oppugnasse notat Stevartius, propius ipsum ad Putheristarum ubi-quitatem accessisse conquestus. Vide tom. XXVI Bibliothecæ Patrum Lugdunensis, p. 240, et in *Folmaro*.

Contra Gerhohum hunc rigidiorum insectatorem clericorum sæcularium, halitus A. 1130. Conventus Ratisbonensis, quo Marcus Hansitzius tom. II, Germaniæ sacræ p. 228. Non omittenda hic est epistola Eberhardi Bambergensis episcopi ad Eberhardum Salzburgensem archiepiscopum adversus Gerhohum scripta, quod docuerit, divinitatem in sacramento altaris a summentibus vocari, ac Christum qua hominem Patri æqualem esse. Tum et alteram ejusdem Eberhardi ad Salzburgenses præpositos, quibus scripta sua adversus Gerhohum discutienda transmittit. Item alia ejusdem epistola ad anony- mum, qua expendit sententiam Gerhohi de gloria Filii hominis. Tres hæc epistolas evulgavit P. Pex in Cod. diplomatico, pag. 444, etc. Sunt ibi præterea epistolæ quædam Gerhohi hic nequaquam indica- tæ a Fabricio, quarum prior est ad abbatem Vind- bergensem, narrans quid gestum sit in sua cum Bernharo Bambergensi disputatione. Tota collectio epistolis constat 24 quæ fere omnes Gerhohum au- ctorem habent, quædam vero ad eundem Gerhohum scriptæ sunt.

GERHOHI VITA.

(Ex Reicherspergensi Chronico excerpit Gretserus Opp. tom. VI, pag. 238.)

Anno 1132 magister Gerhohus suscepit præposi- C ctus, pudore bono repletus. Nam sanatus ab eadem infirmitate, ad propositum castitatis mentem aptavit totusque ex tunc scholasticis exercitamentis inservivit in civitate Frisinga simul et Moseburg.

Gerhohus fit Magister scholarum Augustæ, post- modum canonicus Augustanus. — Postea factus jam adolescens, ac satis honeste instructus, in Saxo- niam, in locum qui dicitur Hildensheim, ad scholas iter convertit; ubi consummatis in studio tribus annis, in patriam remeavit. Eo tempore in civi- tate Augustæ scholæ principales magistro vacabant. Igitur ad illud officium advocatus et assumptus est, malas jam habens mediocri barba suffusus, vultu decorus, et sicut in omni vita fuit, moribus composi- tus; unde et ab omnibus amabatur, maxime autem ejusdem Ecclesiæ episcopo, nomine Hermanno, gratis erat et valde acceptus: propter quod et eum canonicum ejusdem Ecclesiæ cum unanimi fratrum assensu instituit.

Gerhohus recedit a communione episcopi schisma- tici. — Erat illo tempore magna discordia inter regnum et sacerdotium sub Heinrico juniore impe- ratore V. Qua sedata tandem per gratiam Dei, et pace Ecclesiæ reddita sub papa Calixto, ipse ma- gister Gerhohus interea dum hæc acclitarentur, non vacabat; quin potius, stante adhuc discordia illa, incipiebat jam audere obsistere adversariis legis Dei, subtrahendæ se nimirum a communione episcopi